

REC'D JAN 4 1972

N.Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA.
P.O. BOX 2231
NEW YORK, N.Y. 10017

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 45

New York, N. Y. 10001 - 1971 m. December-Gruodžio 17 d.

64 Metai

DARBAS LIETUVAI IŠLAISVINT

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis Seimas šiais metais įvyko Detroit, Mich. gruodžio 4 ir 5, Lietuvių Namuose.

Vliko Valdybai pasiūlius, Seimo Prezidiumą sudarė - pirmininkas - prof. Adolfas Damušis, vicepirmininkas - Kazys Veikutis, sekretoriai - Alb. Misiūnas ir Jonas Urbonas.

Nutarimų komisiją sudarė B. Bieliukas, T. Blinstrubas, J. Daugėla, dr. Č. Kuras, J. Skorubskas ir dr. K. Šidlauskas. Mandatų komisijos nariais buvo: dr. V. Šimaitis (pirm.), M. Mackevičius ir J. Pažemėnas.

SEIMO NARIAI:

Mandatų komisijos pranešimu Seime dalyvavo: Liet. Frontas - prof. A. Damušis, dr. Č. Kuras ir J. Urbonas. Rezistencinio Sąjūdžio - A. Misiūnas, V. Permonas ir K. Veikutis. Krikšč. Demokratai - B. Brizgys, dr. K. Šidlauskas ir J. Tamulionis. Rezistencijos Santarvę - B. Bieliukas, P. Stanionis ir V. Tamošiūnas. Valst. Liaudininkai - Jonas Daugėla, dr. Kazys Karvelis ir Mečys Mackevičius. Ūkininkų Sąjungą - kun. Adolfas Stašys, dr. J. K. Valiūnas ir prof. B. Vitkus. Tautinį Sąjūdį - T. Blinstrubas, J. ir V. Šarka. Vienybės Sąjūdį - Z. Jurys, J. Pažemėnas ir A. Skirius. Atgimimo Sąjūdis - dr. V. Misiulis ir A. Žiedas. Liet. Laisvės Kovotojai - M. Naujokas, V. Pauža ir J. Preibys. Liet. Darbo Federaciją V. Čižauskas, V. Bublys ir dr. V. Šimaitis. Liet. Krikšč. Darbininkų Sąjungą - B. Baleišis ir V. Petrusis. Liēt. Socialdemokratų Sąjungą - Juozas Skorubskas ir Jurgis Valaitis. Viso dalyvavo 36 atstovai.

Vliko Seimą sveikino vysk. V. Brizgys, Lietuvos Diplomatinijos Šefas - S. Lozoraitis.

VLIKO SEIMAS DETROITE 1971M. GRUODŽIO 4-5 D.



Baltijos tautų politinių organizacijų vadovai, susitikę Latvijos nepriklausomybės minėjime New Yorke. Iš kairės A. J. Anderson, Estų Pasaulio Tarybos pirmininkas, U. Grēve, Latvių laisvojo pasaulio Federacijos pirmininkas, dr. J. V. Valiūnas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas.

Lietuvos Atstovas Washington - J. Kajeckas, Lietuvos Pasiuntinybės Washington tarėjas - dr. Stasys Bačkis, Lietuvos Atstovai: Londone - Vincas Balickas, prie šv. Sosto - St. Lozoraitis, Jr., Paryžiuje - prof. Jurgis Baltrušaitis, Urugvajuje - Anotolius Grišonas, Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke - A. Simutis, Lietuvos Gen. Konsulas Kanadoje - J. Žmuidzinas, Lietuvos garbės gen. Konsulė - Chicagoje Juzė Daužvardienė.

TAUTOS FONDO LĖŠOS, JŲ REIKŠMĖ VLIKO VEIKLAI

Tautos Fondo pirmininkas prel. J. Balkūnas pateikė Tautos Fondo pranešimą ir pažymėjo, kad Tautos Fondo sėkmė nemaža dalimi priklauso nuo tų, kurie dirba T. Fondui, gi paties Vliko sėkmė priklauso nuo Tautos Fondo.

Šiuo metu veikia 34 T. Fondo įgaliotiniai. Tautos Fondo pirmininkas, išryškinęs Fondo veiklą nuo 1971 m.

sausio 1 d. iki š. m. lapkričio 30 d., nurodė: metai buvo pradėti su \$24,482.94 suma. ALT-ba savo pažadus ištesėjo ir įmokėjo \$15,000 sumą, iš Kanados TF Atstovybės gauta \$8,074, iš Australijos T. Fondo Atstovybės - \$2,242.64, iš JAV lietuvių - \$4,287.87, Brazinskių bylai \$2,237.73, S. Kudirkos akcijai - \$276. Viso, iš JAV lietuvių T. Fondas buvo gavęs \$18,492.94. Taigi, T. Fondo pajamos sudarė \$45,851.27. Tuo būdu T. Fondo apyvarta, įskaitant metų pradžioje turėtus \$24,482.94, per 11 mėn. (1971 m. sausio 1 d. - lapkričio 30 d.) sudarė \$70,334.21.

IŠLAIDOS siekė \$47,913.-00. Po 11 mėnesių Tautos Fondo finansinė padėtis buvo tokia: bankuose ir kitur jo lėšos siekė \$22,421.15. Vlikas savo pinigineje apyskaitoje pažymėjo: nuo 1971 m. sausio 1 d. iki lapkričio 30 d. išlaidos siekė \$44,919.-67 (iš jų: spaudai - \$17,518.-

00, radijo valandoms - \$9,-044.90, P. ir A. Brazinskių bylos gynimui - \$12,580.68, S. Kudirkos reikalui - \$649.-84).

KANADOS LIETUVIŲ AUKA - \$10,000.00

Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje pirmininkas Stasys Banelis pažymėjo, kad Tautos Fondas Kanadoje pradėjo veikti 1948 m. pabaigoje. Jei pradžioje metinis aukų vidurkis Tautos Fondui siekė \$4,-500,00, tai dabar jis jau yra pasiekęs apie \$8,500.00.

Kanados lietuviai kasmetinėmis ir vis didėjančiomis aukomis įvertina Tautos Fondo svarbą ir Vliko atliekamą laisvinimo darbą. Pateikęs savo pranešimą, S. BANELIS ĮTEIKĖ TAUTOS FONDO PIRMININKUI PREL. J. BALKŪNUI \$10,000.00 ČEKĮ. Kanados lietuvių parama Lietuvos laisvinimui Seime buvo nuosirdžiai įvertinta.

Buvo du pranešimai: Algirdo Kasulaičio apie "Dabartinį lietuvių tautos pasipriešinimą sovietinei okupacijai ir jo reikšmę Lietuvos suverenumui atstatyti" ir Vliko pirmininko dr. J. K. Valiūno "Lietuvos laisvės byla dabartinėje tarptautinėje politikoje". Tos pačios dienos vakare Detroito lietuviai surengė įspūdingą banketą su menadaliu. Dalyvavo S. Sližio vadovaujamas jaunimo choras su soliste-deklamatore Zarankaite.

GRUODŽIO MĖNUO SKIRTAS SLA PILDOMOSIOS TARYBOS NOMINACIJOM. KIEKVIENA SLA KUOPA GRUODŽIO-DECEMBER MĖNESYJE ŠAUKIA VISUOTINĄ NARIŲ SUSIRINKIMĄ IR PRISI LAIKYDAMA NURODYTŲ TAI SYKLIŲ ATLIEKA NOMINACIJAS Į SLA PILDOMĄJĄ TARYBĄ. CIA YRA VIENA SVARBIŲJŲ SLA KUOPŲ, JŲ VEIKĖJŲ PAREIGŲ.

KIEKVIENAM Susivienijimo apdrauda - maloniausia **IR VISIEMS** dovana

Lithuanian Weekly

Published Every Friday (Except the Month of August)
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRENAS, EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:

In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone L.Ackawanna 4-5529

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office
at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai reikia siųsti neveliau,
kaip prieš savaitę, laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas. Uz skelbimų turinį
redakcija neatsako.

SLA ISTORIJA DAUG PASAKO

Jau daug laiko praėjo nuo tų įvykių, kurie Susivienijimo gyvenime turėjo lemtingą reikšmę. Bet ir šiandien, žiūrėk, tai viename, tai kitame laikraštyje iš naujo svarstomi 1901 metų įvykiai. Tebėra nesutarimo ženklai ir vėl skamba priešingi vieni kitiems argumentai.

Susivienijimas, pradėdamas 1886 metais, kada jam buvo padaryta pirmoji pradžia Brooklyn, N. Y. ėjo nuostabiai tiksliai ir, galima sakyti, vieninteliu - teisingu keliu. Pasikėsintojų iš tiesaus ir tikslaus kelio organizaciją nukreipti būdavo nemaža. Tačiau visada sveikas protas ir tauri lietuvių tautinė nuovoka išgelbėdavo Susivienijimą nuo galimų klaidų.

*** **

Toji aplinkybė, kad Susivienijime nebuvo leista vienai ar kitai srovei tiek išsigalėti, kad ji visiškai dominuotų, apsaugojo organizaciją nuo galimų negerovių. Visais laikais buvo ir šiandien tvirtai turi būti laikomasi tolerancijos ir svetimos nuomonės gerbimo. Per tai organizacija laimėdavo visuotiną pritarimą. Karštuoliai, kurie norėjo paglemžti Susivienijime vadovaujančias pozicijas, rodos, turėjo didelių galimumus savo srovės organizacijas išplėsti ir tame tautiniame darbe, kuri mūsų Susivienijimas štai jau devintą dešimtį metų dirba, pasiekti pirmaujančios vietos. Tačiau taip juk neatsitiko. Mūsų Susivienijimas visada buvo pats stipriausias ir pats turtingiausias.

*** **

Kur yra mūsų Susivienijimo pasisekimo paslaptis? O paslapties, galima sakyti, kaip ir nėra. Nes Susivienijimas visais laikais turėjo didžiausią lietuvių plačiųjų sluoksnių pasitikėjimą. Visiems būdavo aišku, kad lietuvių vienijimo, bet neskaldymo darbas, yra pats reikalingiausias.

Nebuvo sėkmingos pastangos visų tų, kurie bandė šiokiu ar kitokiu būdu mūsų Susivienijimui pakenkti. Reikia pripažinti, jog į mūsų organizaciją visais laikais lietuviai eidavo patriotiniais sumetimais. Kiekvienas sąmoningas lietuvis jautė, jog remdamas šią anksti gimusią bendrinę organizaciją, kartu remia ir pagrindinį darbą - išlaikyti šioje šalyje lietuviybę.

Todėl ir matome, kad labiausiai Amerikos lietuvių tarpe pasireiškę asmenys laikydavo savo pareigą dalyvauti Susivienijime. Jie visi čia atėidavo nujausdami, kad čia jie ras tokio pat kilnaus lietuviško patriotinio nusistatymo žmones, dirbančius savo tautos gerovei.

*** **

Ir šiandien niekas negalėjo pasikeisti. Ir šiandien prieš mūsų akis stovi tie patys tautinio auklėjimo rūpesčiai. Praktiškai galvodami mūsų veikėjai supranta, kad kiekvieną lietuvių įjungdami į Susivienijimą, jie pririša jį visam jo amžiui, prie tautinio veikimo.

Netenka abejoti, kad ir ateityje atsiras pakankamai sąmoningų lietuvių, kurie negalėdami jėgų dirbs Susivienijimui ir mūsų organizacija gyvuos lygiai sėkmingai, kaip ji gyvavo iki šių laikų.

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

- KUN. J. ZDEBSKIO teismo metu Kaune, kada jis buvo kaltinamas mokęs vaikus katekizmo, susirinko daug moterų ir jos demonstravo prieš teismo rūmus. Milicija pasistengė jas išsklaidyti, kai kurlas sumušė. O mergaitės atėjusios su gėlėmis, kurias rengėsi teisiama kunigui įteikti, buvo suimtos ir nubaentos į arešto namus.

- LITUANISTINĖS mokyklos Marquette Parke tėvų komitetas surengė vaišes kuriose atsilankė gausus skaičius jaunosios kartos tėvų, kurie uoliai rūpinasi savo vaikučių lituanistiniu švietimu.

- KOMPOZITORIUS BRONIUS BUDRIŪNAS iš Los Angeles atvyksta į Chicago, kur gruodžio 10 d. vaidinama operetė "Sidabrinė Diena". Šiai operetei muziką parašė Bronius Budriūnas.

- ARGENTINOJE buvo švenčiama Amerikos diena. Pažymėtina, kad šių iškilnių surengime dalyvavo vietos lietuviai. "El Fogon" klube argentinetis dr. Salvadores iškėlė lietuvių nuopelnus Argentinai. Jis šiltai atsiliepė apie lietuvius, pareikšdamas užuojautą pavergtai Lietuvai. Parengime didžiąją dalį programos atliko lietuviai.

- ANTANUI VILENIŠKIUI mirus Bostono lietuvių visuomenė jautriai išgyveno jo pasitraukimą iš gyvųjų tarpo. Jis buvo veiklus vietos organizacijose, dalyvavo ten ruošiamuose scenos vaidinimuose ir buvo darbštus daugelyje organizacijų, kuriose jam teko dirbti. Į šią šalį jis atvyko 1949 metais. Buvo gimęs 1918 m. Panemunėlio valsčiuje, Rokiškio apskr.

- PRANAS ČEPĖNAS buvęs Lietuvių Enciklopedijos vienas redaktorių su žmona apsigyveno Worcester, Mass. Čia profesoriauja jo duktė ir žentas.

- DONATAS ŠATAS Bostono lietuvių kultūros klubo susirinkime skaitė paskaitą apie dabartinėje Lietuvoje mokslą ir technologijos darbą.

- BALYS SVAILA parašė "Keleivyje", kad jis neremia ateinančių metų jaunimo kongreso, kadangi šio kongreso rengimo komiteto pirmininkas Sakadolskis barzdotas. Jis skatina šį veikėją būtinai nusiškusti barzdą. Bet matyt jaunimo kongresas vis tiek įvyks, neatsižvelgiant ar veikėjas Sakadolskis barzdotas, ar ne.

- KAZIMIERAS BARĖNAS parašė naują veikalą - "Dvidešimts viena Veronika".

- PIANISTAS ANTANAS SMETONA Clevelande John Carrol universitete suorganizavo aukštuosius fortepiono kursus jau pažengusiems pianistams.

- HERBERTAS MARTIN čekų kilmės Hot Springs, Ark., sunkiai sirgdamas dabar jau miręs sudarė testamentą, kurio liudininkais buvo J. Bružas ir K. Rukas. Jis visą savo turtą užrašė žmonai Bronėi, o jam mirus tas turtas turi atitekti Nepriklausomos Lietuvos universiteto bibliotekai, pabrėždamas, kad savo turto nepalieka sovietiniam režimui.

- MEČYS VALIUKĖNAS Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje gruodžio 5 d. skaitė paskaitą apie Valentimą Gustainį, buvusį "Lietuvos Aido" redaktorių ir tautininkų veikėją, kurs neseniai mirė Kaune, sulaukęs 75 metų.

- ANGLIJOJE gyvenančių lietuvių socialdemokratų rūpesčiu išleidžiama knyga, kurioje tilps Stepono Kairio raštai, jo laišakai ir bibliografinė medžiaga.

- DAILININKAS J. RAČKUS, kuriam priklauso Picture Loan Gallery, šiemet išrinktas Kanados grafikų sąjungos pirmininku.



TEGU KALĖDINIS VAJUS SUSTIPRINA SLA KUOPAS!

Greitai atsiliepkite į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį skelbia SLA Vajaus Komisija. Gerbiamieji SLA veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Stasiui Gegužiui mirus

Lietuva turėjo kaip ažuolą sūnų,
Lietuviai turėjo kaip ažuolą brolių;
Jis jaunas pamilo žalių rūtų šalį,
Ir smerkė piktybes valdžios atėjūnų;
Jis vyko svetur talkon stoti –
Jai laisvės, sau laimės ieškoti.

Kai dienos skubėjo ir metai nerimo,
Stasys su lietuviais bendravo;
Jis broliškai mokė lietuvių jaunimą
Godot ir mylėt tautą savo:
Ir kai Lietuva paties mojo,
Stasys su pirmais talkon stojo.

Ir S. L. A., brolių lietuvių šeimoje,
Ir T. M. D. knygų žarduose,
Ir tautinės dvasios bendrų Sandaroje,
Ir BALFO pašalpos darbuose –
Kur lietė lietuvi, Lietuvą,
Ūmai ir Gegužis ten buvo.

Ak, daug skaudžių smūgių tėvynė kentėjo,
Išgirdus sūnų mirties aidą;
Oi, daug mūsų brolių svetur palydėjo
Savuosių... ir sausino veidą...
Kai Stasį Gegužį lydėjo,
Pasaulio lietuviai liūdėjo...

* * *

Jau miega Stasys... amžinai tyliai miega...
Laisvosios Amerikos plote...
Ak, laikas kaip Nemunas bėga... ir bėga...
Bet mums dar ne metas miegoti...
Mes būsime nei taurus, nei garbūs...
Jei mesim jo žygius ir darbus...

NADAS RASTENIS

20-XI-1971

San Francisco, Cal.

* Inž. Vytautas Šliūpas gruodžio 4 d. buvo išrinktas CALIFORNIA REPUBLICAN NATIONALITIES COUNCIL Vice Presidentu.

* Dr. Edvardas Kaminskas iš Boston, Mass. dalyvavo Amerikos daktarų hematologų suvažiavime įvykusiame gruodžio mėn. Sir Francis Drake Hotelyje.

* Dr. R. Peteris ir žmona neseniai persikėlė gyventi į San Francisco iš Chicago.

* Inž. Izidorius Špokas iš Lietuvos lankė savo klasės draugą inž. E. Bartkų gyvenantį San Francisco mieste.

* S. F. Liet. Žiemos Balius įvyks Sokol salėje, San Mateo mieste, sausio mėn. 22 d.

SAN FRANCISCO KURTAS
LIETUVIŲ
RESPUBLIKONŲ KLUBAS

Gruodžio mėn. 4 d. San Francisco mieste įvyksta steigiamasis CALIFORNIA REPUBLICAN NATIONALITIES COUNCIL.

TĖVYNĖ, 1971 m. gruodžio 17 d.

Jame dalyvavo 21 tautinės grupės atstovai. Suvažiavimo tikslas – apjungti visų tautybių Amerikos piliečius, kad tos grupės būtų tinkamai reprezentuotos Centriniam Respublikonų Partijos Komitete. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Laszlo C. Pastor, Director of Heritage Groups, Republican National Committee, Washington, D. C.

Suvažiavime, ir Miyako Hotelyje vykusiame balnius, lietuvių reprezentavo Mrs. Bronė Kellogg, inž. Vytautas Šliūpas, Dr. Viktoras Kaupas, ir Frederick Korkusas.

Prieš suvažiavimą S. F. Lietuviai įsteigė LITHUANIAN-AMERICAN REPUBLICAN CLUB OF S. F. BAY AREA. Klubo steigėjais, be augščiau išvardintų keturių atstovų, dar yra Dr. Algirdas ir Dr. Barbara Monstavičiai ir inž. M. Šabanas.

Woodhaven, N. Y.

SLA 368 kp. susirinkimas

SLA 368 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 26 d., sekmadienį 4:30 val. p. p. Christ Congregational parapijos salėje, 91 St. kampe 85 Rd., Woodhaven, New York 11421

- PIETŲ KOREJOJ paskelbtas aliarmo stovis, kadangi pastebėti Šiaurės Korėjoje komunistų pasirengimai naujam puolimui. Vyriausybės pranešime kalbama apie šalies ginklavimosi sustiprinimą, o taip pat ir kai kuriuos

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminti

Lietuvių Smulkioji Tautosaka. MISLĖS. Minklių, mišlių šimtagyslių rinkinys – Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas Puikūnas. 1971, Los Angeles, Calif. 178 psl. Kaina: minkštais viršeliais \$3.50, kietais – \$4.00.

Gaunama: "Lietuvių Dienų" leidykloje 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

"Mislės" yra "Smulkiosios tautosakos", kurios tris knygas J. M. Puikūnas užsimojo išleisti. II-ji dalis: (Prieš keletą metų išėjo I dalis – "Priežodžiai, patarlės...").

Įžangoje autorius duoda mišlių, kaip tautosakos, aptarimą, o gale prideda keletą literatūros kūrinių, paremtų mišlėmis. Knygą autorius dedikuoja "mišlingai" žuvusiems lietuvių lakūnams Dariui ir Girėnui.

Siame susirinkime bus atliktos nominacijos į SLA Pildomąją Tarybą ir 1972 metams renkama kuopos valdyba.

Maloniai kviečiame visus kuopos narius susirinkime dalyvauti.

SLA 368 KUOPOS VALDYBA

Detroit, Mich.

Lapkričio 28 d. 12:30 val. Lietuvių Namuose L. Ž. S-gos Detroito skyrius turėjo metinį susirinkimą. Pirmininkavo Stasys Garliuskas, Sekretoriavo Marija Sims. Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė Antanas Grinius. Revizijos komisijos aktą inž. Vytautas Kutkus.

Atėnantiems metams į skyriaus valdybą išrinkti: pirm. Vladas Selenis, Sekretorius Alfonso Žiedas ir išdalininkas Antanas Grinius. Į revizijos komisiją – inž. Vytautas Kutkus ir Vladas Mingėla. Atstovai: D. L. O. Centra – inž. Jonas Gaizutis ir Alfonso Žiedas.

Taip pat buvo aptartas L. Ž. S-gos vasario 5 d. Chicagoje rengiamas spaudos balnius ir numatoma 5 automobiliais nuvykti.

Vytautas Alantas išrinktajai naujajai valdybai palinkėjo sėkmės, o išrinktasis naujasis pirmininkas Vladas Selenis pakviestė į St. Butkaus šaulių moterų sekcijos susirinkimą, kuriam vadovauja Bronė Selenienė.

A. GRINIUS

LIETUVIŲ NAMŲ DRAUGIJOS
IR DARIUS IR GIRĖNO
KLUBO BALIUS

Lapkričio 27 d. įvyks L. N. D-jos ir Dariaus ir Girėno klubo

ruoštas balnius buvo skaitlingas, gražiai ir jausiai praėjo.

Balių atidarė Alfonsas Juška ir savo tartame žodyje apie Lietuvių Namus pažymėjo, kad už Lietuvių Namus šiandieną yra pasiųstas paskutinis čekis ir namai jau išmokėti.

Lietuvių Namai yra jaukus ir gražūs viduje, jų išorė ir automobiliams pastatyti aikštės dar nekaip atrodo ir jiems sutvarkyti reikalinga daug darbo ir pinigų.

Meninę dalį atliko Clevelando vyrų oktetas, dalyvaujant sol. Ir. Grigaliūnaitėi ir vadovaujant Rytui Babickui.

L. N. D-jos ir Dariaus ir Girėno klubo p-kas dr. Vytautas Mileris tartame žodyje pažymėjo, kad Lietuvių Namai nors ir išmokėti jau yra, bet jie dar turi \$3,000.00 privačių skolų. Ir mūsų pareiga yra čia atėjus ne tik, kad skaniai pavalgyti, gražių dainų pasiklausyti ir pasišokti, bet ir namus paremti.

* SKULP. PRANO BALTUONIO parodos atidarymas įvyko lapkričio 28 d. Lietuvių Namuose. Parodą studentų vardu atidarė Vladas Selenis ir pristatė naują valdybą: pirmininkas – Robertas Selenis, vicepirm. – Linas Mikalionis, išdalininkas – Kastytis Karvelis, sekretorė – Rita Skrebutėnaitė.

Apie skulptorių Praną Baltuonį ir jo darbus papasakojo dr. Jonas Mikalionis. – Pranas Baltuonis iš šaknų sukuria ir padaro įvairių figūrų: gėles, paukščius, gyvulus ir žmones. Ten galima rasti velniukų ir angelukų. Jo mitri akis kiekvienoje šaknyje pamato ką iš jos galima padaryti ar išdrožti. Toliau jis kalbėjo kaip tos šaknys yra gaunamos ir kaip jos prirengiamos apdailai.

A. GRINIUS

New York, N. Y.

SLA 99 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Gruodžio 19 d., 1971 metais, sekmadienį 3 val. po pietų, SLA Centro patalpose, 307 West 30 Street, New York, N. Y., TEL: LA 45529, šaukiamas visuotinis 99 Moterų kuopos susirinkimas, SLA Pildomosios Tarybos nominacijoms pravesti.

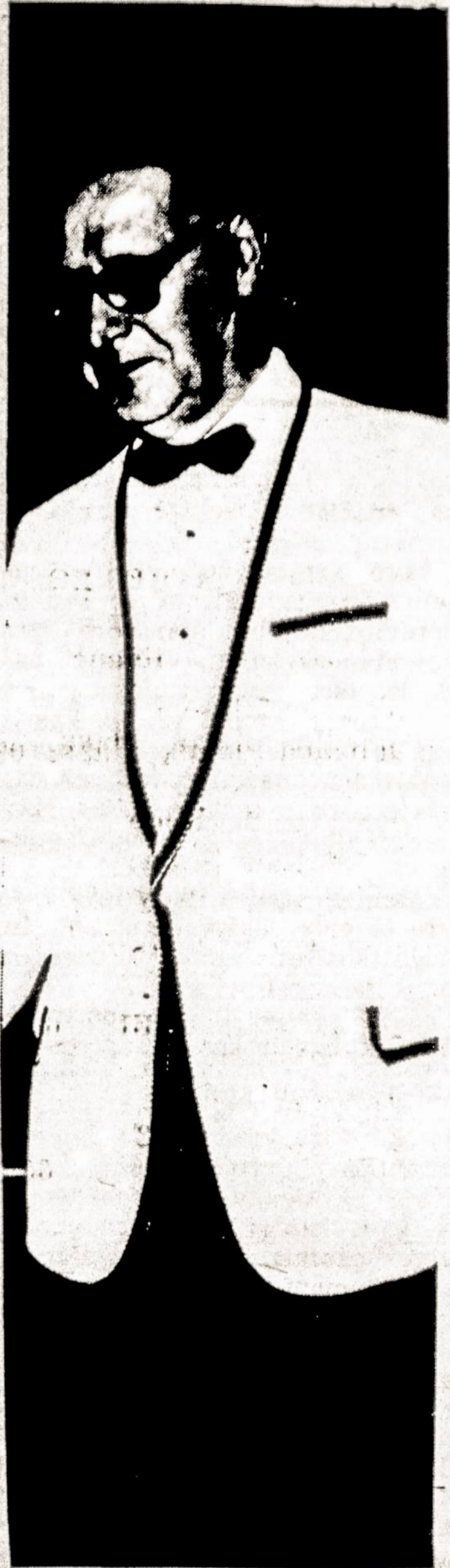
Po susirinkimo arbatėlė.

Maloniai prašome apsilankyti kartu su savo artimaisiais ir draugais. Priimamos ir naujos narės.

99-TOS MOTERŲ KUOPOS
VALDYBA

- ARGENTINOJE įsteigtas tautinių šokių ansamblis. Berisite lituanistinės mokyklos mokytojos O. Šeštakauskienė, E. Šaulienė ir Z. Mikalaitienė surinko gražų būrį jaunimo. Pirmam koncerte suteiktas šiam ansambliui "Pumpurėlio" vardas.

LIETUVOS GEN. KONSULAS ANICETAS SIMUTIS PASAKOJA



Anicetas Simutis, Lietuvos gen. Konsulas New Yorke SLA Seimo bankete. Jis yra Susivienijimo narys.

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, kuriam, kaip žinia, vadovauja Anicetas Simutis, pastaraisiais metais įgyja vis didesnės reikšmės. Reikia pasakyti, jog ir visais laikais, nuo pat jo įsisteigimo Lietuvos konsulas New Yorke neabejotinai buvo pats reikšmingiausias visoje eilėje panašių mūsų diplomatijos postų. Juk New Yorkas, nors



Dr. Julius Bielskis, pirmasis Lietuvos konsulas New Yorke.

ir neturi sostinės titulo, bet savyje koncentruoja daugumos pasaulio valstybių konsulatus. Tai pasaulinės reikšmės miestas, kur kryžiuojasi ir politiniai ir ekonominiai bei prekybiniai interesai. O mums lietuviams šis miestas visada turėjo pirmaujančios reikšmės. Lietuvių išseivų čia gausus skaičius sustiprindavo šio konsulato svorį visoje konsularinėje mūsų tarnyboje.

Tad visai suprantamas šio laikraščio atstovo apsilankymo tikslas pas generalinį konsulą Anicetą Simutį. Jeigu būtų pasakyta, kad Anicetas Simutis yra pats populiariausias asmuo lietuvių tarpe, tai be jokios abejonės niekas tam neprieštarautų. Kiekvieną, su kuo mūsų konsulas susitinka, jis pasveikina ne ta ilgų metų praktikoje išmiglinta, taip tariant tarnybine šypsena, bet šiltu ir maloniu nuširdumu. Ir didesnis ir tarsi mažesnis pilietis, vienodai gražiai mūsų konsulo priimamas.

Ramių laikų konsularinė tarnyba irgi reikalavo didelio pasirengimo ir nuolatinio savo tautos ir valstybės interesų sargyboje budėjimo. Odabartiniai laikai iš šių asmenų pareikalavo šimteriopo ryžtingumo ir tikslaus savo aukštųjų pareigų atlikimo.

Aniceto Simučio kalbos gerai apgalvotos, skamba oriai, o kur esti patogesnė proga, tai ir humoras jo lūpose sklandžiai nuskamba.

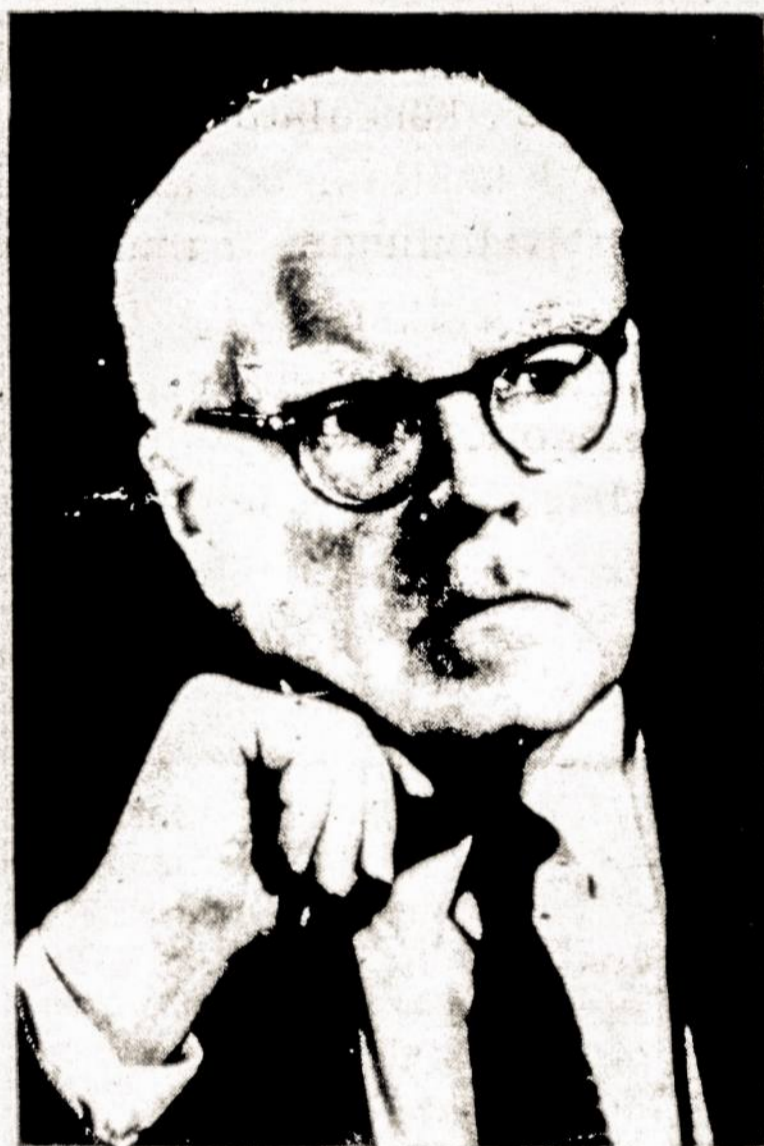
Deja, iki šiam laikui mes neturim Lietuvos diplomatijos istorijos kuri labai reikalinga ir reikia tikėtis, jog kada nors pasirodys. O ši istorija juk buvo turtinga ir pilna dramatiškumo. Tik atsiminkim Tautų Sąjungą, Vilniaus ir Klaipėdos klausimus, kurie dažnai figūruodavo pačiose aukščiausiose tarptautinės reikšmės institucijoje ir buvo mūsų diplomatų pilnu ryžtingumu ginami. Tad dabar, besikalbant su mūsų konsulu, teko, taip tariant, iš gyvųjų šaltinių semtis žinias apie New Yorko Lietuvos konsulato praeitį. Pastebėsiu, kad informuotis pas konsulą Anicetą Simutį, tai vienas malonumas. Nes pas jį, kaip žmonės sako, tvarka – kaip bažnyčioje. Pakanka tik suminėti kurį nors žinomą vardą ar įvykį, o tuojau gali jo asmens sekretorė atsakyti idealiu tikslumu ir atneša atitinkamą bylą.

Lietuvos konsulato New Yorke užuomazgos reikia



Jonas Budrys, konsulas New Yorke.

siekti net į 1917 metus, kada patys šios šalies lietuviai ateiviai įsteigė informacijos biurą, kurs tam tikra prasme atlikdavo darbą, kokį paprastai atlieka konsulatai. Jie gelbėjo lietuviams turto reikaluose, informavo apie tuometinės Lietuvos būklę. Bet 1923 metais dr. J. Bielskis jau gavo konsulario agento titulą ir čia, nors ne pilnai pripažintas, ėmė veikti. Atėjo 1924 metai ir J. Bielskaus vadovaujama konsularinė agentūra jau gavo teisėto konsulato statusą.



Povilas Žadeikis, konsulas New Yorke ir vėliau Lietuvos įgaliotas ministeris Washingtone.

Cia pravartu paminėti, jog maždaug tuo pačiu metu ir Chicagoje įsisteigė Lietuvos konsulatas. Tuo metu ten buvo konsulu Povilas Žadeikis. Buvo laikai, kai Lietuvos konsulu New Yorke buvo plačiai žinomas, dabar jau miręs Henrikas Rabinavičius (1926 m.). Nuo 1928 metų

New Yorke buvo paskirtas konsulu Povilas Žadeikis. Jis vėliau, būtent nuo 1935 metų iki savo mirties buvo įgaliotu ministru Washingtone. Tada į New Yorką buvo

atkeltas dr. P. Daužvardis ir išbuvo čia iki 1936 metų, kada iš Lietuvos atvyko Jonas Budrys, kuris daugumos atmintyje tebėra. Jis konsulo pareigas ėjo iki savo mirties 1964 metais.

1936 metais Anicetas Simutis jau dirbo konsulate ir turėjo sekretoriaus pareigas. Tad jam ir teko pasitikti atvykusį Budrį.

Jonui Budriui mirus tarnybiniu požiūriu vyresnis Vytautas Stašinskas buvo paskirtas konsulu. Tai ypatingai jaunuomenės mėgiamas asmuo. Juk – Vytautą Stašinską matydavom Kaune, Taline ir Rygoje nepakeičiamu vartininku futbolo rungtynėse. Jis gindavo Lietuvos garbę sporto aikštėje. O vėliau, kaip matome, atėjo toks laikas, kada jam teko Lietuvos garbę ir teises ginti jau esant diplomatinėje tarnyboje.

Bet pastaraisiais metais jo sveikata vis silpnėjo. Ir jis mirė 1967 metais. Tada atėjo eilė dabartiniam generaliniam konsului Anicetui Simučiu eiti šias nepaprastai sunkiais laikais ypatingai atsakingas pareigas. Mes jį matome kiekviename žymesniame tėvynainių susirinkime ir viešose iškilmėse, mes girdim jo pažymėtino nuosaikumo pasisakymus. Ir nejučiomis įsitikinam, kad galim būti ramūs, nes šios pareigos patikėtos ir sumaniam ir puikiai pasirengusiam Anicetui Simučiu.

Šiame konsulate dirbo visa eilė žymesniųjų lietuvių. Tarp kitko, tenka priminti Kostą Jurgelą, kurs eilę metų čia ėjo sekretoriaus pareigas.

Konsulato darbai įvairūs ir jų visų nesuminėsi. Tačiau reikia priminti žiauriuosius Lietuvos okupacijos laikus Antrojo pasaulinio karo metu. Lietuvos žmonės buvo atplėšti nuo laisvojo pasaulio, jiems trūko reikalingiausių informacijų. Ir konsulatas aplamai vis plačiau veikdamas politi-



Vytautas Stašinskas, Konsulas New Yorke.

TĖVYNĖ, 1971 m. gruodžio 17 d.

nėje srityje, pradėjo leisti savo biuletenius, kurie pasiekdavo tam tikrais keliais ir Lietuvą, patekdavo net į VLIKo žmonių rankas. Buvo atliktas nepaprastos svarbos darbas.

Lietuvos nelaimės aki-vaizdoje šios šalies lietuviai pradėjo steigti bendrinio pobūdžio politines ir šalpos organizacijas. Ar tai buvo ALTA ar BALFas, ar kitos organizacijos, jos visada veikdavo glaudžiam kontakte su konsulatu.

Ypatingų gyvumą parodė konsulatas tuo metu, kai pradėjo į šią šalį vykti tremtiniai. Pradžioje tik vieni konsulato žmonės juos sutikdavo.

Daugiausia tremtinius uoste pasitikdavo pats Anicetas Simutis. Buvo ir atsitikimų, kada tremtiniai patekdavo į vadinamą "Ašarų salą" ir ten jiems buvo teikiama pagalba.

Konsulatas visada gyvai atsiliepdavo į visus svarbesnius įvykius. Kada atsirado pavojus, kad ministeris Girdvainis prie Vatikano neteks savo statuso, konsulato vyrai buvo aktyvūs ir veikė ta kryptim, kad ši negerovė būtų pašalinta.

O štai į Ameriką atvyko Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Jam reikėjo padėti, reikėjo sudaryti jo pasirodymams palankiausias sąlygas. Čia Antanas Olis daug dirbo ir ištremtam prezidentui gelbėjo. Ir visada konsulato žmonės buvo pasirengę tas pareigas atlikti.

Ir ramiais laikais tam tikrą konsulato darbo dalį sudaro mirusių tėvynainių palikimų tvarkymas.

Dabar šis darbas nepaprastai pasunkėjo. Okupanto advokatai stengiasi išlupti dolerius iš čia ir atiduoti sovietams. Konsulatas deda pastangas pagelbėti paveldėtojams Lietuvoje, kad jie nebūtų skriaudžiami. Ir dažnai pavyksta išgelbėti tuos turtus iš okupantų nagų. Žmonės gauna ne beverčius rublius, bet naudingus daiktus, kartais automobilius. Okupantas daro trukdymus kokius tik gali, pavyzdžiui net gimimo metrikų neleidžia iš Lietuvos išsiųsti, nors tai esti labai reikalinga įpėdinystės įrodymams.

Šiuo metu Chicagos konsulatas vykusiai persitvarkė. Lietuvos gen. konsulo pareigas atlieka Juzė Daužvardienė. Ji yra pakankamai patyrusi ir sklandžiai dirba. Dalį praktiško darbo teko paimti New Yorko konsulatui, nes jis veikia visoje šios šalies teritorijoje.

TĖVYNĖ, 1971 m. gruodžio 17 d.

- INDIJOS IR PAKISTANO pradėto karo likvidavimui skirtame Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos posėdyje tarp Sovietų Sąjungos atstovo Maliko ir Kom. Kinijos atstovo Chuan-Chou įvyko grežtas susikirtimas. Kinijos atstovas Maliką pavadino "social-imperialistu" ir pasityčiojo iš sovietų, kurie, girdi, "suteikė brolišką pagalbą" čekoslovakų tautoms tankais numalšindama jų pastangas savarankiai tvarkytis savo šalyje. Toliau kinas tvirtino, "jog kraujas rusų tautos pralietas spalio revoliucijos ir antrojo pasaulinio karo metu, nenuplaus tų nusikaltimų, kuriuos vykdė Kremliaus vadovai. Atmosfera tame posėdyje tiek įkaito, kad pirmininkaujantis nusprendė padaryti pertrauką ir leisti delegatams atsivėsinti.

- TRUDEAU, Kanados ministras pirmininkas lankėsi Washingtone ir turėjo platesnį pasitarimą su JAV prezidentu Nixonu. Buvo aptariami klausimai, kurie liečia abi valstybes, o taip pat ir tarptautiniai reikalai. Tai vienas iš eilės pasitarimų, kuriuos suplanavo Nixonas, prieš jo kelionę į Kiniją.

Pačios konsulato patalpos palyginti kuklios, tai atskiras butas dideliuose namuose. Bet kokia reikšminga ši įstaiga visiems lietuviams. Konsulatas turi gily lietuvių pasitikėjimą, iš jo laukiama pagalbos įvairiose nelaimėse ir gyvenimo sunkumuose.

Konsulato telefonas dienu - dienas skamba ir skamba. Patys lietuviai, o greta ir svetimtaučiai reikalauja informacijų lietuviškais reikalais. Štai ir šis mūsų laikraščio atstovo pasikalbėjimas buvo staiga pertrauktas telefono skambučio. Skambino nežinoma mergaitė, sakėsi esanti lietuvaitė, bet, deja, lietuviškai nemokanti. Tad ji prašė pagelbėti jai susirasti tokius pat jaunuolius lietuvius, kurie jau kalba angliškai. Ir čia pat toji pagalba pasimetusiai "lietuviškai dūšelei" buvo suteikta.

Konsulato darbinga atmosfera maloniai nuteikia. Apleidžiant šias svetingas patalpas, beliko jo darbuotojams palinkėti geros sėkmės, o pačiam Anicetui Simučiuvi geros sveikatos, ilgo amžiaus ir ištvėrmės jo nelengvame darbe.

PETR. TARVYDAS

SLA PILD. TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

SLA PILDOMOJI TARYBA

P. P. Dargis
Prezidentas
2040 Spring Hill Rd.
Pittsburgh, Pa. 15243

A. Chaplikas
Viceprezidentas
788 Broadway
So. Boston, Mass. 02127

A. Budreckis
Sekretorius
307 W. 30th St.
New York, N. Y. 10001

Miss E. Mikuzis
Iždininkė
201 Cross St., Apt. 10-B
Fort Lee, N. J. 07024

S. Bredes, Jr.
Iždo globėjas
37 Sheridan Ave.
Brooklyn, N. Y. 11208

Miss J. Miller
Iždo globėja
9727 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60643

Dr. S. Biežis
Daktaras Kvotėjas
3148 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

SLA KONTROLĖS KOMISIJA

A. S. Trečiokas
185 Sterling Dr.
Orange, N. J. 07050

A. Gustus
10 Bamford Ave.
Hawthorn, N. J. 07506

SLA ĮSTATŲ KOMISIJA

M. Gudonis
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill. 60608

K. Mačiukas
2549 W. 71st St.
Chicago, Ill. 60629

Mrs. Ch. Austin
P. O. Box 335
Beverly Shores, Ind. 46301

SLA STOVIO, SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA

A. Diržys
83 Lincoln Ave.
Brooklyn, N. Y. 11208

M. Klimas
146 Sawtell Ave.
Brockton, Mass. 02402

J. Šarapnickas
56 Concord Ave.
St. Catharines, Ont.
Canada

S. Budwitis
34 Tierney St.
Cambridge, Mass. 02138

ŠVIETIMO KOMISIJA

M. Vaidyla
840 W. 33rd St.
Chicago, Ill. 60608

S. Michelsonas
11 Squantum St.
E. Milton, Mass. 02186

Kun. M. Valadka
1743 N. Sumner Ave.
Scranton, Pa. 18508

SLA LABDARYBĖS KOMISIJA

Mrs. J. Tumavičienė
30 Robeson St.
Jamaica Plains, Mass. 02130

Mrs. B. Spudienė
88-33 Elderts Ea.
Woodhaven, N. Y. 11421

Mrs. E. Petraitis
8664 Archer Ave.
Willow Springs, Ill. 60480

H. Čižauskas
7420 S. Spaulding
Chicago, Ill. 60629

Mrs. V. Olienė
5214 Galitz St., Apt. 406
Skokie, Ill. 60676

Mrs. B. Pivaronas
16843 S. W. 113th Ave.
Miami, Fla. 3315

SLA SVEIKATOS KOMISIJA

Dr. P. Zalatoris
6600 S. Artesian Ave.
Chicago, Ill. 60629

Dr. V. Paprockas
85-13 105th St.
Richmond Hill, N. Y. 11418

Dr. A. Gussenas
1410 So. 49th Ct.
Cicero, Ill. 60650

JAUNUOLIŲ KOMISIJA

J. Andriulionis
4018 Franklin Rd.
Pittsburgh, Pa. 15214

R. Petrauskas
125 8th Ave.
Brooklyn, N. Y. 11215

V. Aleksandravičius
91-13 102nd St.
Richmond Hill, N. Y. 11418

V. Jurgėla
79-03 Woodhaven Blvd.
Glendale, N. Y.

B. Budrevičius
89 Lindale St.
Stamford, Conn. 06902

KIEKVIENO NARIO PAREIGA
SLA GAUTI NAUJŲ NARIŲ!

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

JŪS NORITE ILGAI GYVENTI

Dr. E. Palmore aiškina:

Ar jums patinka darbas, ar jūs domitės visu kuo, kas vyksta aplinkui? Jeigu taip, tai jau gerai, jums reikia džiaugtis. Tai pirma sąlyga jūsų ilgesnio amžiaus, Duke universiteto tyrinėtojai ištiesą penkioliką metų stebėjo pagyvenusius asmenis. Ir jis pagaliau padarė išvadą, kad asmens darbo pamėgimas nepaprastai svarbi jo ilgesnio amžiaus sąlyga.

Jeigu vyras ar moteris dirba tokį darbą, kuris jam suteikia tam tikrą patenkintumą, tada šis asmuo palaiko lygsvarą, kaip fiziniu, taip pat dvasiniu požiūriu.

Buvo ištirti 268 asmenys nuo 60 iki 90 metų amžiaus, vidutiniškai paėmus 70 metų amžiaus, ir pasirodė, kad ilgiau gyventi gali tie, kurie nusiteikę optimistiškai, nėra pamirę, pikti, ramiai sutinka gyvenimo įvykius gerus ar blogus.

Jeigu asmuo yra pastoviai veiklus, dalyvauja socialiaame gyvenime ir jame esti sėkmingas, pastoviai palaiko savo fizinę būklę aukštumoje, o taip pat aktyvus intelektualiu požiūriu, jis gali tikėtis ilgiau gyventi.

Svarbu, kad senesnis asmuo sugebėtų gyventi savarankiai ir nereikalautų svetimšalo pagalbos.

Žinoma, pagrindinis reikalas, kad sveikata nesilpnėtų. Sveikatai palaikyti reikia, kad raumenys būtų stiprūs, kad širdis veiktų normaliai, kad svoris nebūtų perdidelis, kad cholesterolo kiekis nebūtų pavojingas. Tada jūs būsite atsparus ligoms ir jus neištiks netikėta mirtis.

Koks jūsų jautrumas, ar

dažnai susierzinat? Ypatingai svarbu kokie santykiai jūsų šeimoje? Kaip jūs sugyvenat su savo žmona, ar žmona su vyru? Kaip jūs santykiujat su svetimais žmonėmis? O kaip gi svetimi žmonės jus vertina? Ar jūs patenkintas ir džiaugiatės, sutikdami aplinkinius žmones? Ar jūs džiaugiatės kiekviena nauja diena?

Ar jūs dalyvaujate organizacijose, ar jums rūpi sportas, menas? Ar jūs daugiau laiko kuo nors užimtas? Juk aktyvus asmuo labai maloniai sutinka poilsio valandas. Taip pat svarbūs jūsų ekonominiai reikalai. Ar neturite per daug rūpesčių dėl ekonominių trukumų? Pagaliau, ar jūs jaučiate, kad - esate gyvenime pakankamai įvertintas ir turite prideramą aplinkinių žmonių pagarbą? Ar jūs prietaringai laukiate ligų ir esat linkęs įtarti, kad jeigu ne viena, tai kita liga jus užpuls? Ar greitai jus pagauna hipochondrija, ar ūmai nusimenat? Ar nekankina jūsų psichinio pobūdžio negalavimai? Partirta, kad tik sveikų smegenų asmenys ilgiau gyvena.

Ar jūs esat užtikrintas, jog visokiomis aplinkybėmis jeigu kokios nors negerovės jums pastotų kelią, jūs vis tiek būsit pajėgus viską įveikti? Dar svarbus bendras išsimokslinimas, o smagi veikla padeda ilgiau gyventi.

Visi šie faktoriai, vieni daugiau, kiti mažiau, bet jie visi žmogui pagelbsti ilgiau gyventi. Savaimė aišku, kad dažnas susijaudinimas, perdidelis susirūpinimas gyvenimo smulkmenom, paniūrusi nuotaika neišvengiamai trumpina žmogaus gyvenimą. Tai žinome iš praktikos, o dabar mums patvirtina ir mokslininkų duomenys, po daugelio metų tyrinėjimo.

Sovietų žvejojimo laivų iguloms

Jau senai iš sovietinių laivų bėga jūrininkai, kai tik pasitaiko patogi proga. Mūsų Simas Kudirka yra gal didžiausioji auka sovietinių jūrininkų tarpe, kurie trokšta pasiekti laisvę. Bėglių skaičius vis didėja. Štai, spaudo-

je rašoma, kad tik į vieną Kanadą iš rusiškų ir Rytų Europos valstybių, esančių komunistinėje valdžioje, penki mėnesių bėgyje sugebėjo pasprukti net 63 jūrininkai. Dėja, Jungtinės Amerikos valstybės visiems prašiu-

siems politinės globos jūrininkams tą globą suteikė. Išimtis buvo padaryta tik Simui Kudirkai, kuris buvo išduotas budeliams ir Amerikos jūrininkų akyvalzdoje muštas ir kankintas. Prezidentas Nixonas viešai pareiškė savo pasipiktinimą ir parėdymus, kurie apsaugos kitus laisvės trokštančius jūrininkus nuo Simo Kudirko nelaimės.

Dabar Amerikos lietuvių organizacijų rūpesčiu išleisti lapeliai, kurie pagelbės angliškai nemokantiems jūrininkams susiprasti su Amerikos valdininkais. Štai to lapelio turinys:

1. Aš tik ką apleidau savo laivą. (I have left the ship.)
2. Aš prašau politinės globos Jungtinėse Valstybėse, ar Kanadoje. (I request political asylum in the United States, Canada.)
3. Prašau man pagelbėti. Praneškite apie mane JAV imigracijos ir naturalizacijos įstaigoms. (Please help me. Refer me to the United States naturalization and immigration Service.)
4. Aš nekalbu angliškai. Bet galiu susikalbėti lietuviškai, vokiškai, rusiškai, lenkiškai, estiškai, latviškai. . . (I cannot speak English but do understand German, Russian, Polish, Estonian, Latvian, Lithuanian.)
5. Prašau leisti man pasiekti mano tautiečius gyvenančius Amerikoje. (Please get me in touch with my countrymen living in this country.)
6. Aš nenoriu kalbėti su sovietų pareigūnais, aš noriu gauti advokatą, kuris man duotų teisinius patarimus. (I do not wish to be interviewed at this time by Soviet authorities. I would like to have a lawyer.)

Užsieniečių kapai

Bad Rehburge

Po karo Bad Rehburgo satorijoje, gydėsi daug lietuvių tbc ligonių. Dirbo ir keletas lietuvių gydytojų - daktarai Ant. ir St. Pacevičiai, dabar gyv. Toronte, Kanadoj, dr. B. Matulionis, dabar JAV-ėse, dr. K. Vencius. Nemaža lietuvių ten mirė ir palaidoti. Daugelio kapai buvo neprižiūrėti ir, anot vietos laikraščio, "žolė iki kelių apaugė". Dabar Bad Rehburgo savivaldybė, vietovę sutvarkė. Pastatytas gražus paminklas su užrašu "Den Toten der Weltkrieg", mat, netoli palaidota ir 10 vokiečių karių, mirusių 1914-18. Čia

ilsisi 220 lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, rusų, lenkų, rumunų ir jugoslavų. A. Henriko Rudinsko motina, tarpininkaujant vokiečių įstaiigoms, aplankyti sūnaus kapo buvo atvykusi iš Lietuvos.

EUROPOS LANGAS Į RYTUS

Š. m. spalio 18-22 netoli Frankfurto kurorte Bad Homburge suruošta III Europos tautų šventė - kultūrinė demonstracija, pavadinta "Europos langu į Rytus". Lietuvius atstovavo Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, o dail. A. Krivickas buvo įrengęs lietuvių dailės bei architektūros skyrių.

Rengėjus ir žiūrovus pasveikino Bad Homburgo burmistras dr. Klein. Jis pranešė, kad šio festivalio proga gavo daug sveikinimų iš Vokietijos ir užsienio. Tai rodo, kad domėjimasis platus. Pagyrė čekus, slovakus, vengrus, lietuvius, latvius ir k., taikingai demonstruojančius visam pasauliui atvirame mieste. Priminė, jog po II pasaulinio karo Bad Homburgas svetingai priglaudė daugelio kraštų pabėgėlius.

Operos ir folkloro vakarą, trukusį tris valandas, pradėjo čekų dainininkai, buvę Prahos operos solistai.

Antrą koncerto dalį pradėjo lietuviai. Vasario 16 gimnazijos šešios mokinės graščiiai pašoko Kepurinę, kuri pranešėjo buvo apibūdinta, kaip sveikinimo šokis. Nemažiau elegantiškai šešių mergaičių buvo atlikta ir Sadržė. Vokiškai ji pavadinta Gėlių šokiu.

Kiekvienos tautos tautiniai drabužiai turi savo grožį, bet lietuvių ypatingai gražūs. Ir ne tik mums, bet ir svetimtaučiams. Bad Homburgo koncertų salės scenoje jie žibėjo. Arčiau scenos sėdintios svetimtautės moterys su savo dukromis aptarė kiekvieną jų raštą. Lietuvių šokiai turėjo ypatingą pasisekimą.

- NEW YORKE požeminiais traukiniais važinėjimas pabrangs ir nuo naujų metų kaštuos jau 35 centus.

- POMPIDOU, Prancūzijos prezidentas ir Vak. Vokietijos kancleris W. Brandtas susitarė veikti iš vieno valiutų klausimais, kurios dabar svarstomos Europoje. Skelbiama, jog abi valstybės sieksiančios realistiško valiutų pakeitimo, tikslu palengvinti tarptautinius prekybinius santykius.

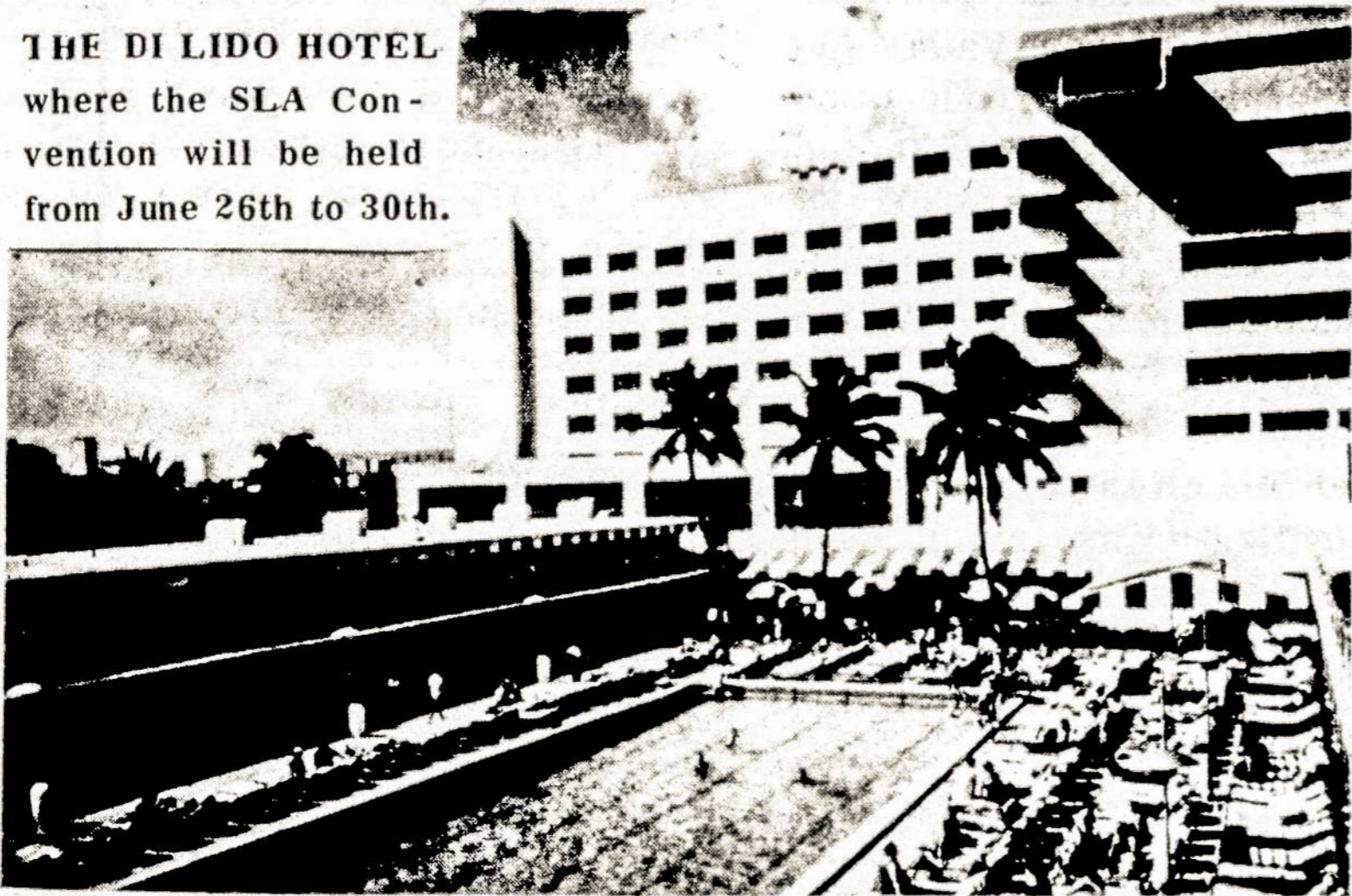
TĖVYNĖ, 1971 m. gruodžio 17 d.

LET'S FLY TO THE SLA MIAMI BEACH CONVENTION!

A number of SLA members are planning to drive down to Miami Beach, devoting a day or two to the trip. Several groups are even thinking of hiring buses. This is the traditional way of going. The trouble with motor vehicle transportation, however, is that you have less time to enjoy sunny Florida.

In this jet age, mileage loses all meaning. Trips by plane are figured in hours and minutes. It takes less time to fly to Miami Beach from our Lithuanian centers than to sit through a double-feature movie! United Airlines quoted some flight-time information to Miami: from Boston - 2 hrs. 20 min., Chicago (with two brief stops) 5 hrs., Cleveland - 2 hrs. 35 min., Detroit - 3 hrs. 8 min., New York - 2 hrs. 42 mins., Pittsburgh and Philadelphia - 2 hrs. 24 min. Several SLA districts are getting information about reduced excursion fares. Since the convention is only seven short months away, now is the time to plan your 1972 vacation and pick convention delegates.

THE DI LIDO HOTEL
where the SLA Convention will be held from June 26th to 30th.



Emilija Pliaterytė

Emilija Pliaterytė, one of the courageous leaders of the revolt against Russian occupation in 1831.

Emilija was born on Nov. 13, 1806 in the Lithuanian capital of Vilnius and died on the 31st of December, 1831.

A great patriot, well educated, a poetess and a truly beautiful girl Emilija in her childhood already studied with great zeal the life of St. Joan of Arc and became greatly impressed with the ideals and deeds of the Maid of Orleans.

Her parents Ksaveras and Ona, nee Duchess Mohl, belonged to the top aristocracy in Lithuania; so Emilija was born into wealthy circumstances.

Emilija had to leave Vilnius, but she took with her the impressions



EMILIJA PLIATERYTĖ, 1831 leader of Lithuanian rebellion against czarist Russian domination.

TĖVYNĖ, 1971 m. gruodžio 17 d.

of Russian injustices towards the Lithuanian and Polish patriots. As a child she watched in Vilnius the famous trial of the Philomates and Philaretas, the Lithuanian rebels Students' Association members who were persecuted by the Russian occupants and sentenced to severe punishments.

All these events left deep and lasting imprints upon the young and impulsive soul of the sensitive girl.

The events in France of July, 1830 encouraged the Poles and Lithuanians to cast off the Russian yoke. The actual revolt had started in November of 1830.

Emilija decided to act. She tried to get in touch first with the central committee of the rebels in Vilnius, but was turned down coldly and was denied admittance to the council. However this did not discourage her and she made up her mind to act alone and independently. Countess Pliaterytė worked out a plan according to which she intended first to capture the stronghold of Daugavpils, rob from it the ammunition and arms and proceed to the opposite shore of the Daugava, to Lithuania.

When in the early spring of 1831 Telšiai, Šiauliai and the other cities fell into the rebels' hands, Emilija cut short her beautiful golden tresses, dressed up in soldier's clothes and went to a manor near Dusetos.

At that time the rebels troops, lead by General Chlopovski, arrived in Lithuania. Emilija was commissioned to the first Lithuanian division with the rank of captain.

Nevertheless, it seemed that luck had deserted the rebels and the generals Chlopovski and Gelgaudas decided to retreat to East Prussia.

They invited Emilija to go with them, but she rejected their offer with undisguised irony: "Good luck! Go wherever you want. As for me, I'm going to fight for my country".

After two weeks of fighting, hiding, hunger and retreat, Emilija collapsed. Her faithful friend Marija Rašanavičiūtė and her cousin Caesar Pliateris brought her to the manor of the patriot Ablamavičius in Justinijava, near lake Ančlia. It seemed for a while that the young girl would recover, but having heard about the fatal ending of the rebellion, she became ill again and died on the 31st of December, 1831.

On March 29, 1831, Emilija with her aide de camp Marija Prušinskaitė arrived in the town of Dusetos. Here she addressed a big crowd of people in the market place and formed her first battalion of volunteers.

The rebels were badly armed, had no provisions and little help from the outside world, but all of them were enthusiastic and ready to fight. Next morning Emilija and her soldiers captured the Russian mail service wagons and so increased the number of her horses by 30.

On April 2, after a successful encounter with the Russians, enthusiasm waxed even more, since the troops witnessed how the Russians were driven back in disorder. After two weeks they were able to capture the district centre of Zarasai and here, in a special and very touching ceremony, E. Pliaterytė wrote the declaration of the rebellion in the city records.

'Humanizing the BUREAUCRACY'

"Humanizing the Bureaucracy" is the theme of a day-long seminar at Kingsborough Community College on December 11th, 1971, sponsored by the Civil and Public Service Program and the Public Administration Club. The conference is open to the public.

The keynote speaker will be Jule Sugarman, New York City Human Resources Administrator. City officials serving as panel members are David Billings, Chairman of the New York City Council Against Poverty, Edwin Greenidge, Deputy Administrator of HDA and Lewis Feldstein, Executive Assistant to the Mayor.

Dr. Muriel Greenhill, Program Director said, "Too many agency's programs are ineffective because administrators never came to grips with the real problems of the city. In the Kingsborough Public Administration Program, we are developing a new approach to educating administrators who will view problems first as human beings and second as administrators. Only then can the knowledge and abilities which they learn be used to serve people."

- U THANT, Jungtinių Tautų generalinis sekretorius jau seniai pareiškė, jog toliau į savo postą nekandiduos.

Pabaigoje metų baigiasi jo kadencija, tad reikia rinkti naują sekretorių. Bet Sovietų Sąjungos atstovas Malikas su jokių kitų kandidatų tuo tarpu nesutinka, jis, neva, tikisi įkalbėti U Thant pasilikti dar vienam terminui.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

STASYS GEGUŽIS, 211 kp., Mahanoy City, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 31, 1907 m., mirė spalio 31, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Anastazija Gegužis.

JUOZAS KAVALELI, 278 kp., St. Catharines, Ont., Canada, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpjūčio 13, 1955 m., mirė spalio 24, 1971 m. Velionio apdrauda išmokėta Jonui Grigui.

JUOZAS BACEVIČIUS, 352 kp., Detroit, Mich., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 2, 1915 m., mirė lapkričio 10, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio dukterei, Aldonai M. Petrul.

ANTANAS PAUŽA, 352 kp., Detroit, Mich., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 2, 1922 m., mirė spalio 29, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Paužienei.

Viso \$ - 2,545.00

Nuo pradžios šių metų

viso \$110,935.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

A. Pohl, 43 kp., So. Boston, Mass. už 9 sav. 5 d.

A. Jankauskas, 66 kp., Ansonia, Conn. už 1 sav. 6 d.

J. Miller, 123 kp., Montreal, Que., Canada už 4 sav. 4 d.

M. Šlužas, 211 kp., Mahanoy City, Pa. už 7 sav. 4 d.

A. Pudjūnas, 214 kp., St. Louis, Mo. už 2 sav.

I. Jurkis, 238 kp., Chicago, Ill. už 7 sav. 1 d.

M. Sauka, 278 kp., St. Catharines, Ont., Canada už 3 sav. 4 d.

J. Motūzas, 299 kp., Rumford, Me. už 5 sav. 6 d.

K. Kaulaičienė, 299 kp., Rumford, Me. už 6 sav.

A. Pauža, 352 kp., Detroit, Mich. už 5 d. 2 sav.

Viso \$ 341.31

Nuo pradžios šių metų

viso \$13,618.50

- SLA 306 KUOPA atsiuntė auką į SLA Tautinę Fondaciją, sumoje \$82.89. Ši auka daroma pagerbiant mūsų organizacijos žymų veikėją J. Radzevičių.

- PASIŽYMĖJĘS dailininkas S. Ušinskis su savo mokiniams pagamino vitražus, kurie papuoš Ukrainos restoraną "Lilėja" esantį Paltavoje.

- "RASA" - pavyzdinis šokių ansamblis R. Tamučio vedamas sėkmingai gastroliavo įvairiuose Lenkijos miestuose, kaip Varšuvoje, Liubline, Dancige ir kt.

- CICERO, Ill. Lietuviai medžiotojai-žuvautojai rengia vietos lietuvių parapijos salėje Naujųjų Metų sutikimą.

- "TĖVYNĖS" korespondento iš Clevelando Plavičiaus pranešimu, pastaruoju laiku susirgo Alfonsas-Vytautas Brazulis - mūsų Susivienijimo ir kitų organizacijų veikėjas. Jis gydomi namie žmonos slaugomas ir dr. Martaus prižiūrimas.

- VYTAUTAS KASIULIS, kurs nuolatos gyvena Paryžiuje, dabar viešėdamas Amerikoje lankėsi Chicagoje, kur buvo jo kūrinių paroda. Dabar jis vieši New Yorke. Laukiama jo parodos, kuri neabejotinai sudomins lietuvių visuomenę.

- ŠIOS ŠALIES gyventojai, kurie dar neturi Amerikos pilietybės popierių, kaip ir kiekvienais metais, privalo išpildyti tam tikrą kortelę ir įteikti ją vietinei pašto įstaiagai ateinančio sausio mėnesyje.

- ALGIRDAS BRAZINKAS, kuris sulaukė jau 15 metų savo amžiaus, iš nuslystų anglų kalbos vadovėlių mokosi angliškai ir jam tai sekasi. Jis gera tarsena pasako ne vieną anglišką sakinį. Jis ir jo tėvas Pranas laukia Turkijos teismo sprendimo, tikėdamies, kad jie bus pripažinti politiniais pabėgėliais ir jiems bus leista išvykti į jų pasirinktą kraštą.

- ALDONA LIČKUTĖ-JUSIONIENĖ yra sukūrusi šimtą keramikos kūrinių. Jos darbų paroda įvyks Vilniuje dailės rūmuose. Meno žinovai iškelia šios menininkės darnų spalvingumą ir graščias formas.

BALZEKO MUZIEJUJE CHICAGOJE KALĖDINĖS GIESMĖS

Alice Stevens vadovaujamas Aidučių ansamblis gruodžio 5 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje iškilmingai atidarė žiemos švenčių sezoną. Buvo lietuvišku stiliumi papuošta kalėdinė eglutė ir lietuviškai-tautiniai pasirėdžiusios grakščiosios Aidutės (viso jų 20), lietuviškai ir angliškai pagledėjo kelias kalėdines giesmes. Akordeonu akomponavo Edv. Gudonis. Sezono atidaromąjį žodį lietuviškai ir angliškai tarė p. Adelė Zunas, dar kalbėjo K. Petrauskas ir šio pobūvio organizatorius Frank Zapolis.

● Lietuvių Respublikonų Illinois Lyga š. m. lapkričio 29 d. valdybos posėdyje išrinko John F. Kimbark, iš Cicero, Lygos Garbės Pirmininku.

Valdybos atsiklaustas, p. John F. Kimbark sutiko priimti šį postą ir pareiškė, jog jis visada buvo ir bus lietuvis patriotas. Jis didžiuojasi galėdamas būti lietuvių respublikonų Illinois Lygos priekyje.

P. John F. Kimbark visada randa laiko lietuviškiems reikalams. Jis yra Cicero Lietuvių Namų savininkų draugijos pirmininkas, Cicero Lietuviškų Mokyklų garbės rėmėjas, taip pat visada pasiruošęs patarnauti savo tautiečiams įvairiuose miesto reikaluose.

- NEW YORKO gyventojai nuo ateinančių metų turės mokėti didesnius mokesčius. Šios valstijos išlaidos tokios didelės, kad gubernatorius Rockefelleris kitos išeities neranda, kaip tik pakelti įvairius mokesčius. Pirmiausia teks didesnius mokesčius mokėti perkant cigaretes, automobiliams gazoliną, alkoholinius gėrimus. Taip pat manoma, kad bus pakelti ir steito mokesčiai. Mokesčių reikalu gubernatorius gruodžio 27 d. šaukia legislatūros susirinkimą. Spėjama, jog ne bus lengva išgauti legislatūros narių sutikimą tiek padidinti mokesčius, kaip to reikalauja gubernatorius.

- VYRIAUSIAS TEISMAS Washingtono svarsto klausimus surištus su mirties bausme. Kaip tik mirties bausmės priešinkai naudojami šia proga ir skelbia, jog mirties bausmė yra priešinga JAV konstitucijai. Tačiau New Yorke ta proga sušaukta pasitarime, kuriame dalyvavo daugiausia teisėjai, iš 80 ten buvusių teisėjų, net 80 pasisakė už mirties bausmę.

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartu į savaitę: - trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumeratos kaina metams - \$13.00, pusei metų - \$7.00. Susipažinimui - 2 savaites siunčiame nemokamai.

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose netams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00 vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusei metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.00. Užsieniuose metams - \$21.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasiūsite čekį, arba Money order tokiu adresu:

1739 S. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66 metus. Jį vienį giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių.

PRENUMERATA: - METAMS - \$7.00.

Užsisakykite KELEIVIO 1972 metų kalendorių. Jo kaina \$1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET, CHICAGO, Ill.

Telef.: GReecehill 6-2345-4

1410 SO. 50th AVENUE, CICERO, Ill.

Telef.: TOWahall 3-2100-9

TRYS MODERNĖS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

SHALINS FUNERAL HOME

84-82 JAMAICA AVENUE, WOODHAVEN, N. Y. 11421

(prie Forest Parkway stoties)

Telefonas 296-2244

Gerbiagai aptarnauja
laidotuoms

Koplyčios visose
miesto dalyse.

F. W. SHALINS ir J. B. SHALINS